

על מה אנחנו מדברים כשאנחנו מדברים על מבקשי מקלט?

מסמך זה נכתב עבור עיתונאים ואנשי
תקשורת המעוניינים להביא מידע מהימן
על סוגיית מבקשי המקלט בישראל

רקע

ע"פ נתוני רשות האוכלוסין וההגירה חיים בישראל כ-28,000 גברים ונשים, רובם מאריתריאה ומסודן (כ-21,000 מאריתריאה וכ-6,200 מסודן) ומיעוטם (כ-400 איש ואישה) מהרפובליקה הדמוקרטית של קונגו. מדינת ישראל מכירה בסכנה לחייהם ולחירותם של אוכלוסיות אלו במידה ויחזרו לארצות מוצאם, ועל כן מחילה עליהם מדיניות של הגנה קבוצתית כנגד הרחקה לארץ המוצא. על כן הם מכונים גם "זרים שאינם בני הרחקה".

כ-10,000 מבין מבקשי המקלט מתגוררים בדרום תל אביב. השאר מתגוררים, בריכוזים נמוכים באופן משמעותי, בעיקר בערים: אשדוד, אילת, בני ברק, פתח תקווה וירושלים ונתניה.

ישוב	אריתראה	סודן	סה"כ
תל אביב - יפו	9,089	1,616	10,705
פתח תקווה	1,594	386	1,980
בני ברק	1,028	148	1,176
נתניה	949	216	1,165
ירושלים	959	45	1,004
אשדוד	646	355	1,001
אילת	672	322	994
ראשון לציון	638	80	718
אשקלון	416	201	617
לוד	376	119	495
יתר הישובים	4,252	1,820	6,072
לא רשום	1,213	923	2,136
סה"כ	21,832	6,231	28,063

זרים בגירים שאינם ברי הרחקה לפי רשויות מקומיות - נתונים של רשות האוכלוסין וההגירה שניתנו בתשובה לבקשת חופש מידע בתאריך 14.1.2021

למה הם ברחו מארצם?

אריתריאה - אריתריאה היא דיקטטורה דכאנית, שניה רק לצפון קוריאה, המגבילה את חירויות היסוד של אזרחיה ומנהיגה גיוס חובה לצבא לתקופת זמן בלתי מוגבלת. השירות הצבאי באריתריאה כרוך בעבודות פרך, בניצול, בענישה גופנית ואף בניצול מיני. הסכם השלום המבורך בין אתיופיה ואריתריאה שנחתם בשנת 2018 עשוי היה לסמן את תחילתו של שינוי עבור שתי המדינות ועבור מזרח אפריקה כולה. אולם, בתקופה שחלפה מאז לא חלה כל הטבה **במצב זכויות האדם באריתריאה** ולאחרונה, עם פרוץ המלחמה בחבל הטיגריי שבאתיופיה, אף נוצלו היחסים בין המדינות להחרפת מצבם של הפליטים האריתראים. נציבות הפליטים של האו"ם חזרה לאחרונה על **קביעתה המפורשת** כי נוכח הפרות זכויות האדם המתמשכות באריתריאה, רוב רובם של האריתראים בישראל אינם יכולים לשוב בבטחה לארצם.

סודן - סודן, שאוכלוסייתה היא פסיפס של בני לאומים, שבטים ודתות שונים, נשלטה מאז הכרזת עצמאותה על-ידי הערבים-מוסלמים המרוכזים בצפון המדינה ובבירה ח'רטום. רובם המכריע של מבקשי המקלט הסודנים בישראל הם בני השבטים האפריקנים המתגוררים בפריפריה של סודן, אלו נרדפים על ידי המשטר המרכזי בח'רטום. בשנת 2003 החל רצח העם בדארפור שגבה את חייהם של מאות אלפי בני אדם. באפריל 2019 הודח נשיא סודן עומר אל-בשיר בעקבות מחאה עממית רחבה, והצבא תפס את השלטון. בכירי המועצה הצבאית הם אנשי צבא ומפקדי מיליציות שנושאים באחריות ישירה לרצח העם בדארפור ולטיהור אתני והפרת זכויות אדם בהרי הנובה, באזור הנילוס הכחול ובאזורים נוספים. מאז אפריל ביצע המשטר הצבאי התקפות אלימות כלפי אזרחים ברחבי המדינה שבמסגרתן נפצעו ונרצחו מאות בני אדם, והמונים נאנסו באכזריות. ביולי 2019 הוכרז על כך שתוקם ממשלת מעבר ונקבעו בחירות לנובמבר 2022 אך מאז חוזרים ונשנים **אירועים אלימים נוספים** שממשיכים להוביל בין השאר לעקירתם של עשרות אלפים מבתיהם.

"מסתננים"? "מבקשי מקלט"? "פליטים"?

לפי חוק הכניסה לישראל, מי שלא נכנסו דרך מעבר גבול מוסדר נקראים "מסתננים". טכנית, מרבית מבקשי מקלט אכן "הסתננו" לתוך מדינת ישראל, כך פליטים עושים לרוב כאשר הם נמלטים מארצם במסע ברגל (ע"ע בהמשך): אמנת הפליטים של האו"ם). אך הכינוי "מסתננים" הפך לכינוי גנאי בפי אלו המתנגדים למתן מעמד למבקשי המקלט - מקורו בשנות ה-50, כאשר פליטים פלסטינים

נכנסו לישראל תחילה כדי לעבד את אדמותיהם ולחלץ את רכושם האבוד ולאחר מכן כדי לבצע פעולות חבלה. השימוש במונח זה נועד לשוות למבקשי המקלט גוון מאיים. ביקורת על השימוש במונח על ידי בתי המשפט ומקבלי ההחלטות מופנית למדינת ישראל תדיר על ידי מחלקת המדינה האמריקאית.

אז הם פליטים? למרות שמבקשי המקלט נמצאים בישראל כעשור, וחלקם אף למעלה מזה, ולמרות ההכרה בסכנה שמשקפת להם אם ישובו למדינותיהם - ישראל מונעת מהם הכרה כפליטים: בקשות המקלט שהגישו לא נבדקות. נכון למאי 2019 ממתינות לבדיקה למעלה מ-15 אלף בקשות מקלט של אריתראים וסודנים, חלקן ממתינות להכרעה שנים ארוכות. **נכון להיום, רק 18 בקשות מקלט של אריתראים ובקשת מקלט אחת של סודני התקבלו (פחות מחצי אחוז!)** לאחר בחינה של בקשות המקלט שלהם. (כ-600 סודנים מחבל דארפור קיבלו מעמד פליט (א/5) מכח החלטת שר הפנים משנת 2007 ללא בחינה של בקשות המקלט

שלהם, וכ-400 מבקשי מקלט סודנים מחבלי דארפור, הנובה והנילוס הכחול קיבלו מעמד תושבות ארעית (א/5) מטעמים הומניטריים - גם זאת מבלי שישראל תבדוק את בקשות המקלט שלהם). במצב העניינים הנוכחי, שבו מצד אחד ישנה הכרה בסכנה שמשקפת לחייהם בארצות המוצא, ומצד שני ישראל מסרבת להכריע בבקשות המקלט הפרטניות ולהכיר באנשים הללו כפליטים, **הכינוי "מבקשי מקלט" הוא המונח הראוי והמדויק לגבי האוכלוסיות הללו** - כינוי המתאר בני אדם שעזבו את מדינתם, נסו על נפשם, והגיעו למדינה הקולטת והצהירו כי תשקף סכנה לחייהם אם יוחזרו למדינתם.

ישראל חתומה על אמנת הפליטים של האו"ם משנת 1951 בעקבות מלחמת העולם השנייה, הוחלט בעצרת הכללית של האו"ם לעסוק גם בבעיית הפליטות שיצרה המלחמה, כך נוסחה אמנת הפליטים של האו"ם, שישראל הייתה מהראשונות לחתום עליה. באמנה זו הוגדר מיהו פליט ומה החובות של המדינה הקולטת לתוך גבולותיה פליטים. הגנה זו חלה גם על מי שנכנס למדינה באופן לא חוקי.

מה לגבי העולם? כ-70% ממבקשי המקלט מאריתראה מקבלים מעמד פליט באירופה. אם מוסיפים לכך את מספר האנשים שמקבלים הגנה משלימה (הכוללת שירותי בריאות ורווחה, ביטוח לאומי, אישור עבודה וסיוע בהתאקלמות תעסוקתית ולשונית), מספרם מגיע לכ-90%. אחוזי ההכרה באירופה למבקשי המקלט מסודן: כ-50% מקבלים מעמד פליט, אם מוסיפים לכך את מספר האנשים שמקבלים הגנה משלימה, מספרם מגיע לכ-60%.

יש להם ביטוח בריאות?

לא ובהרחבה - ישראל אינה מחילה את חוק ביטוח בריאות ממלכתי על מבקשי המקלט וכתוצאה מכך אין להם גישה לשירותי הבריאות הציבוריים אלא במקרי-חירום, כשחיייהם בסכנה. כדי לקבל טיפול מבקשי המקלט נאלצים לחכות להתדרדרות במצבם, שכן רק אז יזכו לטיפול בחדרי המיון - ולאחר שמתייצב מצבם, הם משוחררים לבתייהם בלי המשך טיפול, מעקב או תרופות. מבקשי המקלט המועסקים מבוטחים על ידי המעסיק בביטוחי בריאות פרטיים וחלקיים על פי חוק עובדים זרים. **בדוח משנת 2014** מציין מבקר המדינה כי הגישה הקיימת והמצומצמת לשירותי בריאות למבקשי המקלט אינה עולה בקנה אחד עם הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ועם תנאי האמנה הבין-לאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות. משרד הבריאות מודה כי השירותים הניתנים כיום אינם מספקים את כלל צרכיהם הרפואיים של מבקשי המקלט, וטוען כי כבר גובשה תכנית להסדר ביטוחי מסובסד עבורם וזו אף הוצגה בפני מנכ"ל המשרד. אלא שקידומה של התכנית נעצר משיקולים פוליטיים.

תכנית כזו, על פי בדיקות ומחקרים שנעשו, תעלה למדינה פחות בטווח הרחוק מאשר כיום, כשבתו חולים נאלצים לכסות את עלויות שירותי ואשפוזי החירום של מבקשי המקלט, בשל היעדר ביטוח.

ב-15 השנים האחרונות נוצר מצב של לימבו - מצד אחד ישראל מכירה בעובדה כי אינה יכולה לגרש פליטים לאריתריאה ולסודן, מצד שני היא אינה מקנה למבקשי המקלט זכויות בסיסיות כמו ביטוח רפואי ושירותים סוציאליים.

"הם מהגרי עבודה"

לא נכון מהגרי עבודה הם מי שהגיעו לישראל במטרה לעבוד בה - עם אשרות עבודה ייעודיות. (בישראל מהגרי עבודה עובדים בעיקר בתחומי הבניין, החקלאות והסיעוד). מבקשי המקלט לא נכנסו לישראל על מנת לעבוד, אך הם רשאים לעבוד לפרנסתם (ע"ע "מותר להם לעבוד?").

מותר להם לעבוד?

כן ובהרחבה - הויזה שמחזיקים מבקשי המקלט מסוג 5א2 אינה מעניקה להם היתר עבודה, אולם כבר בשנת 2010, בהחלטת ממשלה, השהתה המדינה את האכיפה נגד העסקתם של מבקשי מקלט. בשנת 2011 אף התחייבה בפני בג"ץ שלא תנקוט פעולות אכיפה על מעסיקיהם. מדובר בהסדר אי-אכיפה עמום ובלתי מובן לרוב הציבור, ושאינו מהווה תחליף למדיניות סדורה: הוא מוביל לניצול של העובדים, פוגע ביכולתם להתפרנס בכבוד ומערים קשיים על מעסיקיהם.

"הם לא חוקיים"

לא נכון שהייתם של מבקשי המקלט בישראל חוקית ומוסדרת - הם מחזיקים באשרה שאותה מנפיקה ישראל, מסוג 5א2, אותה עליהם לחדש מדי חצי שנה או שנה במשרדי משרד הפנים. אשרה זו היא שמקנה להם גם זכות "אי-הרחקה" - כלומר, שלא יגורשו מישראל.

"איום דמוגרפי"

הטענות על איום דמוגרפי הן דמגוגיות מיסודן. לא רק שאין הגירה לישראל מאז הקמת הגדר בגבול מצרים, המספר של מבקשי המקלט שנכנסו, גם בשיא, הוא זניח ביחס לאוכלוסיה (פחות מחצי אחוז). מאז תחילת 2016 לא חצה את גבול מצרים אף לא מבקש מקלט אחד.

"למה כולם בדרום ת"א?" מה עם זכויות סוציאליות?

כמעט ואין. ככלל, מבקשי המקלט החיים בישראל אינם זכאים להטבות וקצבאות של ביטוח לאומי, על אף היותם אחת הקהילות המוחלשות והעניות ביותר בישראל. בעקבות **זוח מבקר המדינה משנת 2014** ועתירה שהוגשה לבג"ץ, הורחבו בשנים האחרונות שירותי הרווחה לקבוצות בקרב מבקשי המקלט המצויות במצבי חירום (קטינים בסיכון, קורבנות סחר מוכרים, נשים קורבנות אלימות במשפחה, בעלי מוגבלויות ודרי רחוב). המענים למבקשי המקלט הפגיעים ביותר נותרו מוגבלים מאוד, ולעיתים אין אפשרות לנצל את אותם מענים ספורים בגלל חסמים שונים, כגון היעדר ביטוח בריאות. הניסיון מראה כי העובדים הסוציאליים ברשויות המקומיות לעיתים קרובות אינם מצליחים למצות זכויות וליישם נהלים חרף ניסיונות רבים. בפועל, רוב הנזקקים לשירותי רווחה ולסיוע סוציאלי בקרב מבקשי המקלט מקבלים אותם מארגוני הסיוע.

הסיבה ההיסטורית שבגללה מרבית ממבקשי המקלט מתגוררים בדרום תל אביב היא **כי ממשלת ישראל הביאה אותם לשם**. לאורך שנים מבקשי המקלט שהגיעו לגבול מצרים נכלאו, ולאחר מכן, בהיעדר מדיניות, נשלחו באוטובוסים לתחנה המרכזית בתל אביב. בהיעדר מעמד זכויות, מבקשי המקלט בישראל מתגוררים עד היום באזורים בהם יוקר המחיה הוא נמוך, כלומר, בפריפריה הכלכלית של ישראל. הצפיפות הרבה בה מתגוררים מבקשי המקלט בלית ברירה מעמיסה מאוד על התשתיות הרעועות של האזורים המוחלשים ממילא ומגדילה את המצוקה של התושבים הוותיקים בשכונות. זה לא חייב להיות ככה. (ע"ע "יש פתרונות?")

מחנות העינויים בסיני

כיום לפי הערכות חיים בישראל כ-4000 גברים, נשים וילדים שעברו עינויים וסחר בסיני, טרם כניסתם לישראל. אלפים מתוך מי שברחו מאריתריאה ומסודן נחטפו, נשבו ועונו בדרך על ידי כנופיות מברחים בחצי האי סיני שבמצרים. השבי, שארך לעיתים חודשים ארוכים, כלל אלימות מינית ופיזית אכזרית. משפחותיהם נדרשו להעביר

קורונה

משבר הקורונה דרדר באופן חמור את מצבם של מבקשי המקלט. מאז פרוץ המשבר חל גידול במספר מבקשי המקלט הפונים לארגוני הסיוע לקבל מצרכי מזון, סיוע בשכר דירה ומוצרי יסוד בסיסיים. בין מאות אלפי העובדים המפוטרים בישראל, גם מבקשי מקלט רבים, במיוחד בתחומי המלונאות והמסעדות שקורסים. נוכח המשבר הרוחבי בענפים אלו, המשבר הכלכלי והאבטלה עלולים להימשך עוד חודשים רבים. מי מביניהם שבוטח דרך המעסיק – איבד את הביטוח ואת הנגישות לטיפול רפואי בקהילה. בניגוד למפוטרים ישראלים, או לעובדים ישראלים

שהוצאו לחופשה ללא תשלום, מבקשי המקלט לא זכאים לדמי אבטלה או לפיצויי פיטורים – שכן פיצויי הפיטורים שלהם מופקדים כולם בקרן הפיקדון. גם בימים כתיקונם גישתם של מבקשי המקלט לשירותי רווחה מצומצמת מאד (ע"ע: "מה עם זכויות סוציאליות?"). המשמעות של גל פיטורים מסיבי של מבקשי המקלט בעקבות מגפת הקורונה היא שרבים מהם לא יכולים לפרנס את משפחותיהם ונותרים ללא רשתות תמיכה ממוסדות. מי שעד כה פרנסו את משפחותיהם בדוחק רב, מצטרפים למעגל הנזקקים לסיוע ברווחה ובדיור, סיוע שהמדינה לא נותנת כיום.

מה יקרה אחרי כינון הסכם היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לסודן? האם ניתן לגרש את מבקשי המקלט?

עם המדינה שממנה נמלטו. מדינות רבות בעולם מקיימות קשרים דיפלומטיים עם סודן, יש בהן נציגות דיפלומטית סודנית, ועדיין הן מארחות בתחומן פליטים סודנים בשל האלימות הגואה באזור והסכנות הצפויות להם שם עם חזרתם.

ההסכם לא יכול להתיר גירוש מבקשי מקלט חזרה לסודן. על ישראל יהיה לבחון את בקשות המקלט שהוגשו על ידי כמעט כל יוצאי סודן שאינם בעלי מעמד ארעי, על פי אמנת הפליטים, ולהעניק מעמד למי שזכאי לכך, ללא קשר ליחסים הדיפלומטיים

מה קרה להסכם שנחתם עם האו"ם, זה שנתניהו ביטל יום אחרי שנחתם?

להם לקבל זכויות סוציאליות בארץ. פחות מיממה לאחר ההכרזה על המתווה, שהיה בעל יתרונות ברורים עבור ישראל, הודיע ראש הממשלה על ביטולו בשל לחץ מגורמים בימין הקיצוני. משמעות ביטול מתווה האו"ם היא כי כל מבקשי המקלט נותרו בישראל כשהם משוללי זכויות בסיסיות, וכי מאות מיליוני השקלים שהובטחו לשיקום שכונות דרום ת"א בוטלו אף הם. נציב הפליטים של האו"ם בישראל הודיע בדצמבר 2019 כי המתווה היה ונותר הדרך הטובה ביותר להתקדם. אך במקום לדאוג לתכנית הוגנת וראויה לפיזורם מרצון ולשילובם של מבקשי המקלט, מדינת ישראל בוחרת להוסיף ולהזניח אותם ואת השיקום של שכונות דרום תל אביב - אליהן דחקה את הפליטים מאז הגיעו לישראל לפני יותר מעשור.

בנובמבר 2017 הכריזה ישראל על תכנית הגירוש של מבקשי מקלט לרואנדה ולאוגנדה, תוך שהיא טוענת לקיומם של הסכמים חשאיים המאפשרים זאת, ואף החלה לכלוא מבקשי מקלט לצורך גירושם. עם זאת, כפי שהתברר, גם אוגנדה וגם רואנדה סירבו להכיר בקיומם של הסכמים אלו, ותכנית הגירוש קרסה.

ב-2 באפריל 2018 קיימו ראש הממשלה ושר הפנים מסיבת עיתונאים בה הוכרז סופית כי רואנדה אינה מכירה בהסכם וכי אין אפשרות לגרש אליה בכפיה מבקשי מקלט מישראל. במקום זאת, הודיעו, נחתם הסכם בין ישראל לבין נציבות הפליטים של האו"ם לפתרון "משבר הפליטים" בישראל. על פי המתווה, כ-16,500 פליטים אריתראים וסודנים יזכו ליישוב מחדש במדינות מערביות, וכ-16,500 נוספים יקבלו מעמד הומניטארי זמני, שיאפשר

יש פתרונות?

כן. מלבד הפתרון של מתווה האו"ם, לאורך השנים הוצעו לממשלת ישראל פתרונות שמהווים מדיניות אלטרנטיבית להזנחה הקיימת: שיקום שכונות דרום תל אביב, השקעה בתשתיות, חינוך ורווחה, מתן מעמד ועידוד פיזור מבקשי המקלט ברחבי הארץ, הסדרת נגישותם של מבקשי המקלט לשירותי בריאות ורווחה.

בשנת 2018 אף הוצע לממשלת ישראל פתרון

מטעם למעלה מ-60 בכירים במשק הישראלי: בין החותמים: ארבעה שניהנו כמנכ"לים של משרדי ראש הממשלה, האוצר והתיירות - יוסי קוצ'יק, אילן כהן, ירום אריאב ואלי גונן; החשב הכללי ויו"ר בנק לאומי לשעבר, איתן רף; יו"ר הבורסה לניירות ערך, אמנון נויבך; כלת וחתן פרס ישראל לתעשייה לשנת 2018, יהודית ויהודה ברונצקי; נשיא התאחדות התעשיינים, שרגא ברוש; נשיא התאחדות המלונות, אמיר חייק; מנכ"ל איגוד המסעדות, שי ברמן; נשיא התאחדות האיכרים, דובי אמיתי ונשיא התאחדות בוני הארץ, רוני

בריק; ועוד שורה ארוכה של יזמים, חוקרים ואנשי עסקים. התוכנית מסתמכת ומשלימה את מתווה האו"ם, אך יכולה גם לצאת אל הפועל באופן עצמאי.

עלות התכנית:

כ-150 מיליון ש"ח בשנה, צפויה לכסות את עצמה, וזאת על פי תחזיות של המכון להגירה במרכז האקדמי רופין שהעריך כי הגידול בהכנסות המדינה ממס הכנסה בשל העסקה של מבקשי מקלט בענפים בהם חסר כוח אדם יהיה בהיקף של 159 מיליון ש"ח בשנה. לקריאת התכנית

עיקרי התכנית כוללים:

שיקום דרום ת"א - התכנית מקדישה חלק משמעותי לשיקום השכונות, תוך השקעה בתשתיות פיזיות, שיקום חברתי מקיף והקמת מנהלת ציבורית שתפעל בשיתוף עם תושבי האזור.

פיזור - פיזור מבוקר של אוכלוסיית הפליטים בכל הארץ בהתאם לביקוש לעובדים בכל אזור, תוך הקפדה על כך שמספר הפליטים לא יעלה על 1% מסך אוכלוסיית היישוב בו יתגוררו;

דיוור - מערך שיקל על מבקשי מקלט בשוק השכירות ברחבי הארץ כדי להתמודד עם חסמים שונים העומדים בפני מבקשי המקלט, תוך הקמת מערך תיווך הוגן שיפגיש בין היצע הדירות הפנויות ומבקשי המקלט בכל יישוב אליו יפנו.

תעסוקה - ישראל מחלקת אשרות עבודה לעשרות אלפי מהגרי עבודה מדי שנה. עם זאת, ראשי המשק חוזרים וזועקים כי קיים מחסור אדיר בידיים עובדות בתחומים כמו מסעדות, מלונאות, ניקיון, חקלאות ובניין. מתן אשרות עבודה והכשרות מקצועיות מתאימות למבקשי המקלט יחזק את העסקים בפריפריה הזקוקים לידיים עובדות, יגביר את פיזור האוכלוסייה, ויקל על הלחץ על דרום ת"א.

לרוב, הסיקור התקשורתי של מבקשי המקלט נעדר אותם עצמם. אנו רואים חשיבות בהשמעת הקול של מושאי הסיקור, החיים בינינו מזה יותר מעשור, כיחידים וכמשפחות. רובם דוברי עברית, משתלבים בשכונות בהן הם מתגוררים, ילדיהם לומדים עם ילדי אזרחים והם מצליחים לשמור על חיי קהילה ותרבות ענפים בצל הקשיים וההתמודדות עם חיים ללא מעמד, ללא שירותים סוציאליים ומדיניות עמומה. יש משמעות לאתגור המשוואה הרווחת של משחק סכום אפס "או התושבים או הפליטים", דבר שהוכח שוב ושוב כלא נכון, כך למשל ביוזמות מקומיות כמו "דרום תל אביב נגד הגירוש" וההפגנה "נגד הגירוש ובעד דרום תל אביב" שהתקיימה בשנת 2018 כאשר 20,000 תושבים ומבקשי מקלט הפגינו זה לצד זה ליד התחנה המרכזית בתל אביב.

להרחבה - פליטים ומבקשי מקלט בישראל, תמונת מצב פברואר 2021

פורום ארגוני הפליטים ומבקשי המקלט בישראל כולל שישה ארגוני זכויות האדם, הפועלים בשיתוף פעולה לקידום ההכרה בזכויותיהם של מבקשי מקלט ופליטים בישראל; לתיקון הליקויים במדיניות הממשלה, וליצירת מדיניות מקלט ההולמת את מחויבויותיה החוקיות והמוסריות של ישראל.

חברים בפורום:

א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל | רופאים לזכויות אדם
המוקד לפליטים ולמהגרים | האגודה לזכויות האזרח בישראל
ARDC - המרכז לקידום פליטים אפריקאים | קו לעובד